

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 83.350 van 8 november 1999
in de zaak A. 78.123/IX-1119.**

In zake : Ignace LENDERS,
die woonplaats kiest bij
advocaat H. LAMON,
kantoor houdende te HASSELT,
Leopoldplein 40

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
minister van Mobiliteit en Vervoer.

D E R A A D V A N S T A T E, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Ignace LENDERS
op 3 april 1998 heeft ingediend om de vernietiging te
vorderen van het besluit van 18 december 1997 van het
bestuur van de luchtvaart, examencommissie belast met
het organiseren van het examen van lijnvlieg-
tuigbestuurder, zittijd van 3 november 1997, waarbij hij
niet geslaagd verklaard wordt en geen vrijstellingen
krijgt;

Gelet op het arrest nr. 75.818 van
21 september 1998 waarbij de schorsing wordt bevolen van
de tenuitvoerlegging van bovenvermeld besluit;

Gezien het verzoek tot voortzetting van de
rechtspleging en memorie van antwoord van de verwerende
partij en de memorie van wederantwoord van de verzoeken-
de partij;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste
auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op de beschikking van 20 april 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 23 september 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 25 oktober 1999;

Gehoord het verslag van voorzitter J. BORRET;

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. DRAYE, die loco advocaat H. LAMON verschijnt voor verzoeker, en van adjunct-adviseur L. CLOET, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat de vordering te laat is ingesteld; dat zij betoogt dat de bestreden beslissing op 18 december 1997 aan verzoeker werd meegedeeld zodat toen hij op 3 april 1998 zijn beroep instelde, de termijn van zestig dagen verstreken was;

1.1. Overwegende dat krachtens artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de verjaringstermijn maar een aanvang kon nemen op voorwaarde dat bij de betekening van de bestreden

beslissing het bestaan van een beroep bij de Raad van State alsmede de in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen werd vermeld; dat bij de betekening van de bestreden beslissing de verwerende partij aan deze vereiste niet heeft voldaan; dat de exceptie dient te worden afgewezen;

2. Overwegende dat de verwerende partij aan verzoeker het vereiste belang ontzegt; dat haar eerste argument is dat "dit enkel zijn eerste deelname is aan het examen en hij een onbeperkt aantal keren het examen kan afleggen"; dat haar tweede argument is dat zij nadat het verzoekschrift op 3 april 1998 was ingesteld, op 6 oktober 1998 verzoeker op de hoogte heeft gebracht van de punten die hij heeft behaald, "zodat ieder mogelijk belang bij deze procedure wegvalt";

2.1.1. Overwegende ten aanzien van het eerste argument dat aan wie de vernietiging vordert van een voor hem ongunstige beslissing, het belang bij die vernietiging niet ontzegd kan worden vanwege de enkele mogelijkheid dat latere voor hem gunstige beslissingen tot stand zullen komen; dat het argument iedere ernst mist;

2.1.2. Overwegende ten aanzien van het tweede argument dat verzoeker zich in zijn annulatiemiddelen niet uitsluitend beklagt over de niet-mededeling van de door hem behaalde punten en in zijn memorie van wederantwoord na mededeling van die punten de wettigheid ervan nader betwist; dat het argument niet gegrond is;

2.1.3. Overwegende dat de exceptie moet worden afgewezen;

3. Overwegende dat in zijn verzoekschrift verzoeker met zijn tweede annulatiemiddel onder meer de schending heeft aangevoerd van de artikelen 2 en 3 van

de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat het betoog dat daarop betrokken kan worden, als volgt luidt :

"...

In casu stelt de beslissing enkel dat de verzoekende partij zonder meer niet geslaagd is, zonder dat uit de beslissing kan afgeleid worden of verzoekende partij meer of minder dan 600 punten op een globaal van 1000 heeft bekomen en zonder dat de verzoekende partij uit de beslissing kan afleiden waarom zij niet gerechtigd is op vrijstellingen voor deze zittijd.

...

In casu ontbreekt een motivering met de opsomming van de tekortkomingen.

Met betrekking tot de motivering van examens heeft Uw Raad reeds geoordeeld :

'dat, binnen het raam van het annulatiecontentieux, ten opzichte van degene ten aanzien van wie een beslissing genomen wordt de formele motiveringsplicht tot doel heeft hem een zodanig inzicht te geven in de motieven van die beslissing dat hij in staat is terdege te oordelen of het zin heeft zich tegen de beslissing op het stuk van haar motieven te verweren met de middelen die het recht hem ter beschikking stelt; dat dit uiteraard uitsluit dat hij vrede zou moeten nemen met een mededeling van de motieven nadat hij een van die rechtsmiddelen -in casu het annulatieberoep bij de Raad van State- heeft aangewend.' (R.v.St., 28 december 1994, nr. 51.005, VANYSACKER).

In casu kan verzoekende partij aan de hand van de hem ter beschikking gestelde informatie de motieven niet afleiden voor het niet-slagen. De motivering is dan ook niet draagkrachtig.";

3.1. Overwegende dat in zijn arrest nr. 75.818 van 21 september 1998 waarbij hij de schorsing heeft bevolen van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, de Raad dat middel ernstig heeft bevonden in volgende bewoordingen :

"Overwegende dat bij de mededeling van de bestreden beslissing de verwerende partij de betekenis van de door haar gebruikte lettercodes heeft gegeven : A staat voor 70 % en meer, B voor 60 % tot 70 %, C voor 50 % tot 60 %, D voor 40 % tot 50 % en E voor minder dan 40 %; dat zij voor elk examenvak het door verzoeker behaalde resultaat heeft meegedeeld in de vorm van de corresponderende code; dat zij op die manier ook het algemeen resultaat heeft meegedeeld,

met de letter 'C', en dat zij daaraan heeft toegevoegd : 'U bent niet geslaagd voor het examen';

Overwegende dat, ten aanzien van de vereiste van formele motivering, de verwerende partij op zijn minst aan verzoeker de punten had moeten mededelen die hij voor de onderscheiden vakken had behaald derwijze dat hij kon uitmaken of de optelsom van die punten inderdaad gaf dat hij als algemeen resultaat de vereiste 60 % niet had behaald; dat dit kunnen uitmaken voor hem van belang was met het oog op de toepassing van het ministerieel besluit van 23 juni 1969 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vliegtuigen : in de bijlage IV van dat besluit is bepaald dat een kandidaat een gezamenlijk puntenaantal van minstens 60 % moet behalen en het voor elk vak vereiste minimum; daar is echter ook bepaald dat aan de kandidaat die aan de eerste vereiste voldaan heeft zonder in één of meer vakken het vereiste minimum gehaald te hebben, wordt toegestaan herexamen in dit of deze vakken af te leggen;

Overwegende dat het middel ernstig is";

3.2. Overwegende dat met een brief van 6 oktober 1998 de verwerende partij aan verzoeker de door hem behaalde punten heeft meegedeeld; dat in zijn memorie van wederantwoord verzoeker wat de door hem behaalde punten betreft van kritiek op de formele motivering overschakelt op kritiek op de materiële motivering, door de punten zelf te betwisten; dat derhalve geen verdere aandacht geschonken mag worden aan het in het schorsingsarrest ernstig bevonden middel; dat als de Raad dat middel gegrond zou bevinden, hij de pas zou afsnijden aan de kritiek van verzoeker op de hem nu bekende punten zelf; dat schending van de formele motiveringsplicht als annulatiemiddel in aanmerking nemen de gedachte impliceert dat de verzoekende partij met recht van oordeel kon zijn zich niet naar behoren tegen de motieven van de door haar bestreden beslissing in rechte te kunnen verweren; dat aan de verzoekende partij het recht niet ontzegd kan worden van dat oordeel af te stappen wanneer in de loop van het door haar aangespannen rechtsgeding de verwerende partij een nieuwe formele motivering verschaft; dat de verzoekende partij dan een nieuw rechtsgeding kan aanspannen ditmaal de haar nu naar haar

oordeel wel naar behoren bekende motieven zelf bekritisserend; dat zij echter ook kan verkiezen het door haar aangespannen geding voort te zetten, maar dan overschakelend van kritiek op de formele motivering -op de gebrekkige verwoording van de motieven in de door haar aangevochten beslissing zoals ze die kende- op kritiek op de motieven -op de gebrekkigheid van de motieven zelf zoals ze die nu beter kent;

Overwegende dat uit het vorenstaande volgt dat te dezen de Raad tegen de procedurele keuze die verzoeker heeft gemaakt zou ingaan door het middel dat hij in zijn schorsingsarrest ernstig heeft bevonden, nu voort te behandelen; dat wel te verstaan het zo is dat verzoeker gerechtigd is om, al zijn de door hem behaalde punten hem nu genoegzaam bekend om ze te bekritisseren, in andere opzichten de verplichting tot formele motivering geschonden te achten;

Overwegende dat op grond van wat voorafgaat het bevoegde lid van het auditoraat niet wordt gevolgd waar hij voorstelt de bestreden beslissing te vernietigen omdat het in het schorsingsarrest ernstig bevonden annulatiemiddel gegrond is;

4. Overwegende dat in zijn memorie van wederantwoord verzoeker in weerwil van de hem nu meegedeelde punten de formele-motiveringsplicht nog steeds geschonden acht omdat geen enkele motivering wordt gegeven met betrekking tot ieder van die punten over de wijze waarop deze scores tot stand zijn gekomen; dat, zo voegt hij daaraan toe, het enige wat hij met zekerheid weet, is dat voor het enige examen waarvoor hem van bij de aanvang kennis werd gegeven van een precies cijfer, dat cijfer niet klopt met het hem in de loop van de procedure meegedeelde cijfer : het eerste cijfer was 19 op 20, het tweede 18 op 20;

4.1. Overwegende dat als formele motivering het examencijfer volstaat tenzij wanneer zulks anders is bepaald; dat te dezen geen anders luidende bepaling blijkt te bestaan; dat niet blijkt dat de formele-motiveringsplicht geschonden is;

5. Overwegende dat als materiële motivering beschouwd een examencijfer in de regel zijn verantwoording in zichzelf draagt; dat het uitzonderlijk anders kan zijn, met name wanneer de geëxamineerde ernstige twijfel doet rijzen over de juistheid van het cijfer;

5.1. Overwegende dat verzoeker in zijn verzoekschrift staande houdt dat in zijn zaak voor vier examens het cijfer in redelijkheid niet verantwoord is; dat dit volgens hem zo is omdat "op onredelijk strenge wijze (werd) verbeterd, derwijze dat geen enkele andere examencommissie tot een dergelijke beslissing zou kunnen komen"; dat hij tot getuigen daarvan door hem "geconsulteerde specialisten" roept en de Raad van State vraagt eventueel het advies van een deskundige in te winnen; dat hij bij zijn memorie van wederantwoord de getuigenis van een specialist, prof. J. DE RUYCK, hoogleraar aan de faculteit toegepaste wetenschappen van de Vrije Universiteit Brussel, voegt; dat hij doet gelden dat deze hem voor het examen aerodynamica op minstens een score van 73,5 op 120 waardeert en voor het examen zuigermotoren op minstens 20 op 40, terwijl hij voor die examens respectievelijk 56 op 120 en 14 op 40 kreeg;

5.2. Overwegende dat na van een kennelijk onredelijke beoordeling voor vier vakken te hebben gewaagd en van de getuigenis van "specialisten", verzoeker in zijn memorie van wederantwoord nog maar concreet twee vakken en één specialist te berde brengt; dat deze laatste meer gereserveerd oordeelt dan verzoeker het voorstelt; dat hij vóór hij tot zijn beoordeling overgaat, erop wijst dat hij de door de verwerende

partij gehanteerde criteria niet kent en "nadrukkelijk" opmerkt dat deze criteria verschillend van de zijne kunnen zijn waardoor men tot andere resultaten kan komen; dat hij concludeert dat zijn waarderungen in de buurt van de minimumvereisten liggen en dus "randgevallen" vertegenwoordigen "waarbij de toegepaste criteria bepalend worden voor het al dan niet slagen" en dat indien het over een normaal universitair examen zou gaan, verzoeker in beide gevallen "net (zou) slagen"; dat prof. J. DE RUYCK zelf nergens de conclusie formuleert die verzoeker tot de zijne maakt, namelijk dat hij voor de betrokken vakken kennelijk onredelijk is behandeld; dat trouwens noch 73,50 en 56 op 120, noch 20 en 14 op 40 cijfers zijn die in zulke mate uiteenlopen dat een ervan alleen het resultaat van een kennelijk verkeerde beoordeling kan zijn;

Overwegende dat het materieel dat verzoeker aanreikt om zijn klacht van kennelijk onredelijke behandeling te staven, nog lichter weegt wanneer men het confronteert met de door de verwerende partij voorgelegde statistische gegevens :

"Op 183 kandidaten waarover de jury op 16 december 1997 beraadslaagde behaalden namelijk 114 kandidaten (zijnde 62.2 %) méér dan het door de wet bepaalde minimum van 60 % der punten. 73 kandidaten behaalden zelfs een A, zijnde méér dan 70 %. Slechts 69 kandidaten (37.5 %) behaalden minder dan 60 % der punten. Deze cijfers wijzen zeker niet op een onredelijk strenge verbetering. Indien men daarenboven geen rekening houdt met de kandidaten die eerder als 'toerist' deelnemen (behaalde punten minder dan 40 %) valt het cijfer van 69 niet-geslaagden zelfs terug tot 50.";

Overwegende dat verzoeker niet heeft aangetoond dat te zijnen opzichte het redelijkheidsbeginsel geschonden is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, bepaald op veertienduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op acht november 1900 negenennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	voorzitter,
	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
	L. HELLIN,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. BORRET.